ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
Διεύθυνση Οικονομικών και Βραχυχρονίων Δεικτών
Τμήμα Λιανικών Τιμών και Τιμαρίθμων

Ενημερωτικό σημείωμα για την επικαιροποίηση των Δεικτών Τιμών Καταναλωτή, Εθνικός Δείκτης (ΔΤΚ) και Εναρμονισμένος Δείκτης (ΕνΔΤΚ)

Περίοδος βάσης: Δεκέμβριος 2018

Πειραιάς, Φεβρουάριος 2019

Εισαγωγή

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), στα πλαίσια της εφαρμογής της μεθόδου της αλυσωτής σύνδεσης στην κατάρτιση των Δεικτών Τιμών Καταναλωτή (εθνικός δείκτης: ΔΤΚ, εναρμονισμένος δείκτης: ΕνΔΤΚ) προέβη στην ετήσια επικαιροποίηση των δεικτών με σκοπό την διατήρηση της αντιπροσωπευτικότητας τους και ειδικότερα:

- επικαιροποίησε τις σταθμίσεις του εθνικού δείκτη με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ) του έτους 2017,
- επικαιροποίησε τις σταθμίσεις του εναρμονισμένου δείκτη με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών για το έτος 2017 με την εφαρμογή του ESA2010 (Κανονισμός ΕΚ 549/2013),
- επικαιροποίησε τους πληθυσμιακούς συντελεστές στάθμισης λαμβάνοντας υπόψη και στοιχεία δαπάνης.
- εφάρμοσε τη μέθοδο «μοντέλα καταναλωτών» στις τηλεφωνικές υπηρεσίες.

1. Επικαιροποίηση των συντελεστών στάθμισης του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) - εθνικός δείκτης

Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών, που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση του ΔΤΚ, υπολογίστηκαν με βάση κυρίως τα αποτελέσματα της ΕΟΠ, του έτους 2017, αφού προηγουμένως έγινε προσαρμογή των στοιχείων δαπανών της έρευνας αυτής σε τιμές του Δεκεμβρίου 2018, που είναι ο μήνας βάσης του δείκτη.

Οι συντελεστές στάθμισης αναφέρονται στην κατά μέσο όρο διάρθρωση της μηνιαίας καταναλωτικής δαπάνης του συνόλου των ιδιωτικών νοικοκυριών της Χώρας, όπως προέκυψε από την ΕΟΠ. Ειδικότερα, οι συντελεστές στάθμισης των ειδών υπολογίζονται ως ποσοστά συμμετοχής των δαπανών για κάθε ομάδα, υποομάδα και είδος (αγαθού ή υπηρεσίας), στο σύνολο των δαπανών του μέσου νοικοκυριού.

Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών, με βάση τα αποτελέσματα της ΕΟΠ 2017 όπως αυτά προσαρμόστηκαν σε τιμές Δεκεμβρίου 2018, εμφανίζονται για τα 12 τμήματα δαπάνης και για τις βασικές ομάδες σε ποσοστά επί τοις χιλίοις ‰ στον κατωτέρω πίνακα, στον οποίο παρουσιάζονται επίσης για σύγκριση και οι σταθμίσεις βάσει της ΕΟΠ2016 που εφαρμόζονταν μέχρι το Δεκέμβριο 2017.

COICOP	ΤΜΗΜΑΤΑ - ΟΜΑΔΕΣ	2019 w(‰)	2018 w(‰)
011	Διατροφή	194,58	195,06
012	Μη αλκοολούχα ποτά (μη σερβιριζόμενα)	11,18	11,15
01	Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά	205,76	206,21
021	Αλκοολούχα ποτά (μη σερβιριζόμενα)	11,67	12,01
022	Καπνός	27,90	31,54
02	Αλκοολούχα ποτά & καπνός	39,57	43,55
031	Είδη ένδυσης	51,67	52,53
032	Είδη υπόδησης	13,12	12,46
03	Ένδυση και υπόδηση	64,79	64,99
041	Ενοίκια	34,62	31,93
043	Επισκευή & συντήρηση κατοικίας	7,70	7,15
044	Διάφορες υπηρεσίες που σχετίζονται με το σπίτι	26,12	25,14
045	Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα	72,90	72,50
04	Στέγαση	141,34	136,71
051	Έπιπλα, διακοσμητικά είδη και άλλα καλύμματα δαπέδου	3,60	4,52

052	Υφαντουργικά προϊόντα οικιακής χρήσης	5,46	4,99
053	Οικιακές συσκευές και επισκευές	6,48	6,00
054	Υαλικά, επιτραπέζια σκεύη και σκεύη οικιακής χρήσης	2,70	2,88
055	Εργαλεία και εξοπλισμός για το σπίτι και τον κήπο	1,58	1,97
056	Αγαθά και υπηρεσίες για συνήθη οικιακή συντήρηση	23,47	24,86
05	Διαρκή αγαθά - είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες	43,29	45,23
061	Φάρμακα-φαρμακευτικά προϊόντα-θεραπευτικές συσκευές	28,20	26,74
062	Ιατρικές, οδοντιατρικές & παραϊατρικές υπηρεσίες	22,74	23,11
063	Νοσοκομειακή περίθαλψη	23,23	24,17
06	Υγεία	74,17	74,02
071	Αγορά οχημάτων	30,54	25,86
072	Χειρισμός εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	82,99	88,96
073	Υπηρεσίες μεταφορών	29,46	31,37
07	Μεταφορές	142,99	146,20
081	Ταχυδρομικές υπηρεσίες	0,53	0,49
082	Εξοπλισμός τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας	0,78	0,56
083	Τηλεφωνικές υπηρεσίες	42,54	40,83
08	Επικοινωνίες	43,85	41,89
091	Οπτικοακουστικός εξοπλισμός-υπολογιστές-επισκευές	6,12	7,55
092	Διαρκή αγαθά αναψυχής και πολιτισμού	5,10	3,98
093	Μικρά είδη αναψυχής - άνθη - κατοικίδια ζώα	8,00	7,98
094	Ψυχαγωγικές και πολιτιστικές υπηρεσίες	8,97	9,31
095	Εφημερίδες, βιβλία και χαρτικά είδη	9,12	9,62
096	Πακέτο διακοπών	2,46	2,57
09	Αναψυχή - πολιτιστικές δραστηριότητες	39,76	41,00
101	Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση	7,42	6,87
102	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	18,50	19,80
103	Μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση	2,63	2,31
104	Τριτοβάθμια εκπαίδευση	3,95	3,56
10	Εκπαίδευση	32,49	32,54
111	Εστιατόρια - ζαχαροπλαστεία - καφενεία - κυλικεία	100,70	94,86
112	Υπηρεσίες παροχής καταλυμάτων	5,95	6,47
11	Ξενοδοχεία - καφέ - εστιατόρια	106,64	101,33
121	Κουρεία - κομμωτήρια - είδη ατομικής φροντίδας	34,84	32,97
123	Προσωπικά είδη	5,96	6,73
124	Υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας	1,02	0,99
125	Ασφάλιστρα	20,25	21,17
126	Οικονομικές υπηρεσίες	0,14	0,20
127	Άλλες υπηρεσίες	3,12	4,29
12	Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	65,33	66,34
	ΣΥΝΟΛΟ	1000,00	1000,00

2. Επικαιροποίηση των συντελεστών στάθμισης του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)

Στον ΕνΔΤΚ, όπως ορίζεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1114/2010, οι συντελεστές στάθμισης βασίζονται στο καταναλωτικό πρότυπο όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών. Οι λεπτομερείς σταθμίσεις των προϊόντων προέρχονται από την ΕΟΠ.

Για τις σταθμίσεις του ΕνΔΤΚ έτους 2019 χρησιμοποιούνται κυρίως τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών του έτους 2017 αφού γίνει η αναγωγή τους σε τιμές Δεκεμβρίου 2018. Επισημαίνεται ότι τα πλέον πρόσφατα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών για το έτος 2017 έχουν υπολογιστεί με την εφαρμογή του Κανονισμού ESA2010 (Κανονισμός ΕΚ 549/2013).

Στον πίνακα εμφανίζονται για τα 12 τμήματα δαπάνης και για τις βασικές ομάδες σε ποσοστά επί τοις χιλίοις ‰ οι συντελεστές στάθμισης για το έτος 2019 καθώς και οι σταθμίσεις που ίσχυσαν το για το έτος 2018.

COICOP	ΤΜΗΜΑΤΑ – ΟΜΑΔΕΣ	2019 w(‰)	2018 w(‰)
011	Διατροφή	183,27	186,41
012	Μη αλκοολούχα ποτά (μη σερβιριζόμενα)	10,85	10,93
01	Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά	194,12	197,34
021	Αλκοολούχα ποτά (μη σερβιριζόμενα)	10,63	10,70
022	Καπνός	38,88	42,73
02	Αλκοολούχα ποτά & καπνός	49,50	53,43
031	Είδη ένδυσης	33,73	34,58
032	Είδη υπόδησης	14,96	15,09
03	Ένδυση και υπόδηση	48,69	49,68
041	Ενοίκια	35,06	36,07
043	Επισκευή & συντήρηση κατοικίας	2,58	3,06
044	Διάφορες υπηρεσίες που σχετίζονται με το σπίτι	17,91	18,21
045	Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα	38,84	40,34
04	Στέγαση	94,39	97,68
051	Έπιπλα, διακοσμητικά είδη και άλλα καλύμματα δαπέδου	2,66	2,71
052	Υφαντουργικά προϊόντα οικιακής χρήσης	4,32	4,20
053	Οικιακές συσκευές και επισκευές	4,33	4,01
054	Υαλικά, επιτραπέζια σκεύη και σκεύη οικιακής χρήσης	2,87	2,61
055	Εργαλεία και εξοπλισμός για το σπίτι και τον κήπο	2,30	2,57
056	Αγαθά και υπηρεσίες για συνήθη οικιακή συντήρηση	15,71	16,02
05	Διαρκή αγαθά - είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες	32,19	32,12
061	Φάρμακα-φαρμακευτικά προϊόντα-θεραπευτικές συσκευές	20,40	17,98
062	Ιατρικές, οδοντιατρικές & παραϊατρικές υπηρεσίες	16,06	15,87
063	Νοσοκομειακή περίθαλψη	16,52	17,00
06	Υγεία	52,99	50,86
071	Αγορά οχημάτων	35,66	32,87
072	Χειρισμός εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	56,73	64,70
073	Υπηρεσίες μεταφορών	69,72	67,49
07	Μεταφορές	162,11	165,06
081	Ταχυδρομικές υπηρεσίες	0,68	0,63
082	Εξοπλισμός τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας	0,35	0,30
083	Τηλεφωνικές υπηρεσίες	52,96	51,83
08	Επικοινωνίες	53,99	52,76
091	Οπτικοακουστικός εξοπλισμός-υπολογιστές-επισκευές	2,73	2,81
092	Διαρκή αγαθά αναψυχής και πολιτισμού	5,42	4,74
093	Μικρά είδη αναψυχής - άνθη - κατοικίδια ζώα	7,47	7,43
094	Ψυχαγωγικές και πολιτιστικές υπηρεσίες	10,18	9,89
095	Εφημερίδες, βιβλία και χαρτικά είδη	7,37	7,60
096	Πακέτο διακοπών	5,81	5,48
09	Αναψυχή - πολιτιστικές δραστηριότητες	38,96	37,95
101	Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση	5,68	5,19
102	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	14,08	14,90
103	Μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση	1,97	1,67
104	Τριτοβάθμια εκπαίδευση	3,03	2,67
10	Εκπαίδευση	24,77	24,44
111	Εστιατόρια - ζαχαροπλαστεία - καφενεία - κυλικεία	148,07	138,65
112	Υπηρεσίες παροχής καταλυμάτων	32,61	32,70
11	Ξενοδοχεία - καφέ - εστιατόρια	180,69	171,36
121	Κουρεία - κομμωτήρια - είδη ατομικής φροντίδας	25,57	25,23
123	Προσωπικά είδη	6,84	6,75
124	Υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας	4,40	3,72
125	Ασφάλιστρα	11,84	12,67
126	Οικονομικές υπηρεσίες	2,43	2,69
127	Άλλες υπηρεσίες	16,50	16,28
12	Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	67,59	67,34
	ΣΥΝΟΛΟ	1000,00	1000,00

3. Επικαιροποίηση πληθυσμιακών συντελεστών στάθμισης βάσει στοιχείων δαπανών και πληθυσμού των νοικοκυριών.

Για τον υπολογισμό των πληθυσμιακών συντελεστών στάθμισης ελήφθησαν υπόψη τα πληθυσμιακά δεδομένα βάσει της απογραφής πληθυσμού του 2011 καθώς και τα αποτελέσματα της καταναλωτικής δαπάνης βάσει της ΕΟΠ του έτους 2017.

Βάσει των αποτελεσμάτων της ΕΟΠ, δηλαδή τις μέσες μηνιαίες δαπάνες ανά κατηγορία δαπάνης και ανά νοικοκυριό σε κάθε μια από τις 13 περιφέρειες της χώρας και του αριθμού των νοικοκυριών με αναγωγή ανά περιφέρεια, όπως αυτός προσδιορίζεται κατά μέσο όρο από την ΕΟΠ 2017, έγινε ο υπολογισμός της ετήσιας δαπάνης για το σύνολο των νοικοκυριών ανά περιφέρεια σε ετήσια βάση.

Στη συνέχεια το πλήθος των νοικοκυριών κάθε περιφέρειας επιμερίστηκε στις πόλεις τιμοληψίας με βάση το πλήθος των νοικοκυριών κάθε πόλης, όπως προέκυψε από την απογραφή πληθυσμού του 2011. Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της περιφέρειας στις πόλεις τιμοληψίας, εφαρμόστηκε στη δαπάνη που είχε υπολογιστεί για κάθε μια κατηγορία δαπάνης COICOP12 σε περιφερειακό επίπεδο βάσει των αποτελεσμάτων της ΕΟΠ. Ο συντελεστής στάθμισης κάθε πόλης, ανά κατηγορία δαπάνης, υπολογίζεται ως η δαπάνη στην κάθε πόλη προς τη συνολική δαπάνη για την κατηγορία αυτή στη χώρα.

Με τους πληθυσμιακούς συντελεστές στάθμισης σταθμίζονται, κατά κανόνα, οι ατομικοί δείκτες των ειδών κάθε πόλης τιμοληψίας, προκειμένου να υπολογισθούν οι ατομικοί δείκτες στο σύνολο Χώρας.

Πόλεις	12 Τμήματα δαπάνης COICOP (*)											
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Αθήνα	42,97	42,04	46,05	44,12	47,61	44,95	47,45	45,24	48,68	49,05	45,64	44,69
Θεσσαλονίκη	12,39	13,95	11,56	12,89	10,42	14,39	9,95	11,43	11,73	9,07	11,93	13,09
Πάτρα	3,06	2,83	4,24	2,27	2,57	2,00	2,91	2,74	2,39	3,21	3,72	3,11
Λάρισα	3,68	3,80	2,59	4,10	2,77	3,82	3,41	3,49	2,44	3,24	3,81	3,08
Ηράκλειο	2,86	2,76	3,16	2,90	3,89	2,60	3,74	3,34	2,40	3,80	2,61	2,96
Καβαλά	2,73	3,15	2,52	3,08	2,68	2,43	3,04	2,71	2,82	2,44	2,54	2,76
Ιωάννινα	2,64	1,93	2,15	2,07	2,34	1,76	1,97	2,00	1,93	2,17	1,67	2,20
Καλαμάτα	3,21	3,36	2,71	2,50	3,05	2,48	2,34	3,21	2,87	2,98	2,92	3,24
Βόλος	2,61	2,69	1,84	2,91	1,96	2,71	2,41	2,47	1,73	2,29	2,70	2,18
Κοζάνη	1,87	2,16	1,59	2,21	1,41	1,79	1,91	1,75	1,41	1,98	1,78	1,73
Κομοτηνή	2,42	2,79	2,23	2,73	2,38	2,15	2,70	2,40	2,50	2,17	2,25	2,45
Μυτιλήνη	0,75	0,65	0,79	0,82	0,75	0,84	0,84	1,00	1,15	0,60	0,84	0,89
Σέρρες	2,00	2,25	1,86	2,08	1,68	2,32	1,60	1,84	1,89	1,46	1,92	2,11
Λαμία	2,23	1,60	1,54	2,32	1,36	2,15	1,65	1,97	1,05	1,65	1,53	1,32
Κέρκυρα	1,91	1,47	1,67	1,46	2,16	1,88	1,62	1,59	1,99	1,36	1,29	1,71
Ρόδος	2,24	2,48	2,72	2,06	2,65	2,53	2,46	2,48	3,70	2,23	2,80	2,19
Τρίπολις	1,71	1,80	1,44	1,33	1,63	1,33	1,25	1,71	1,53	1,59	1,56	1,73
Έδεσσα	1,47	1,66	1,37	1,53	1,24	1,71	1,18	1,36	1,39	1,08	1,42	1,56
Χάνια	1,50	1,44	1,65	1,51	2,03	1,36	1,95	1,74	1,26	1,98	1,36	1,54
Μεσολόγγι	2,03	1,88	2,81	1,51	1,71	1,32	1,93	1,82	1,58	2,13	2,47	2,07
Άγιος Νικόλαος	0,74	0,71	0,81	0,75	1,00	0,67	0,96	0,86	0,62	0,98	0,67	0,76
Λευκάδα	0,44	0,33	0,38	0,33	0,49	0,43	0,37	0,36	0,45	0,31	0,29	0,39
Άμφισσα	0,57	0,41	0,39	0,59	0,35	0,55	0,42	0,50	0,27	0,42	0,39	0,34
Ηγουμενίτσα	0,67	0,49	0,54	0,52	0,59	0,44	0,50	0,51	0,49	0,55	0,42	0,56
Γρεβενά	0,41	0,47	0,35	0,48	0,31	0,39	0,42	0,38	0,31	0,43	0,39	0,38
Χίος	0,45	0,39	0,47	0,49	0,45	0,51	0,51	0,60	0,69	0,36	0,50	0,53
Σύρος	0,46	0,51	0,56	0,42	0,54	0,52	0,51	0,51	0,76	0,46	0,58	0,45
ΣΥΝΟΛΟ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

(*) Οι 12 κωδικοί των τμημάτων δαπανών κατά την ταξινόμηση COICOP είναι:

Κωδικός COICOP	Τμήματα δαπάνης
01	Είδη διατροφής και μη οινοπνευματώδη ποτά
02	Οινοπνευματώδη ποτά και καπνός
03	Είδη ένδυσης και υπόδησης
04	Στέγαση, ύδρευση, καύσιμα και φωτισμός κυρίας και δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας
05	Διαρκή αγαθά οικιακής χρήσης - οικιακά είδη άμεσης κατανάλωσης και οικιακές υπηρεσίες
06	Υγειά
07	Μεταφορές
08	Επικοινωνίες
09	Αναψυχή και πολιτισμός
10	Εκπαίδευση
11	Ξενοδοχεία, καφενεία και εστιατόρια
12	Διαφορά αγαθά και υπηρεσίες

4. **Εφαρμογή Μεθόδου «Προτύπων Κατανάλωσης» για τον υπολογισμό των υποδεικτών των τηλεφωνικών υπηρεσιών στον Εθνικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και στον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.**

Από τον Ιανουάριο του 2019, η ΕΛΣΤΑΤ εφαρμόζει νέα μέθοδο για την κατάρτιση των υποδεικτών τιμών καταναλωτή για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, εφαρμόζεται η μέθοδος των «προτύπων κατανάλωσης» (consumer profile method), η οποία προκρίνεται από τις μεθοδολογικές συστάσεις της EUROSTAT[1] ως προτιμώμενη προσέγγιση για τον υπολογισμό των σχετικών δεικτών.

Με αυτή τη μέθοδο, οι καταναλωτές διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με τυπικά πρότυπα χρήσης που πραγματοποιούν (χαμηλή κατανάλωση – μεσαία κατανάλωση – υψηλή κατανάλωση) και για κάθε κατηγορία καταγράφονται οι τρέχουσες τιμές (τιμές τιμοκαταλόγου) για τα πλέον αντιπροσωπευτικά πακέτα τηλεφωνίας της κατηγορίας αυτής από κάθε πάροχο τηλεφωνικών υπηρεσιών.

Έως και τον Δεκέμβριο του 2018 λαμβάνονταν υπόψη οι ανηρτημένοι τιμοκατάλογοι των εταιριών (tariff method), μέθοδος η οποία επίσης είναι σύμφωνη με τον σχετικό Κανονισμό.

Με τη μέθοδο των προτύπων κατανάλωσης καταρτίστηκε ήδη ο υποδείκτης των τηλεφωνικών υπηρεσιών που ανακοινώθηκε με το Δελτίο Τύπου της ΕΛΣΤΑΤ για τον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή Ιανουαρίου 2019, εθνικό και εναρμονισμένο, στις 14 Φεβρουαρίου 2019.

Τα πρότυπα κατανάλωσης (χρόνος ομιλίας, όγκος δεδομένων, πλήθος SMS) θα επικαιροποιούνται κάθε χρόνο προκειμένου να απεικονίζονται στους δείκτες οι εξελίξεις στην αγορά.

[1] Harmonised Index of Consumer Prices (HICP), Methodological Manual, November 2018, Eurostat, ISBN 978-92-79-76861-3